IPN GK 196/301
NTN 301; 55

ODPIS

20

Protokół Przesłuchania

Kraków, dnia 2 października 1945 roku Dr. Roman Kiełkowski Sędzia Grodzki w Krakowie i Członek Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckiej w Polsce za przybraniem protokolantki Jadwigi Wojciechowskiej, przesłuchał na zasadzie art. 254 i 255 k.p.k. w charakterze świadka ks. Dra Jana Piwowarczyka, który po upomnieniu w myśl art. 107 i 115 k.p.k. zeznał co następuje:

nazywam się Ks. Dr. Jan Piwowarczyk ur. dn. 29 stycznia 1889 w Brzeźnicy pow. Wadowice, kanonik Kapituły Metropolitalnej w Krakowie, wyznania rzym. kat., zamieszkały w Krakowie przy [redacted]

W związku z pismem Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckiej w Polsce z daty Kraków, dnia 29 września 1945 roku, skierowanym do Kurii Metropolitalnej w Krakowie, w przedmiocie przygotowania materiałów na mający się odbyć proces przeciwko gen. gubernatorowi H. Frankowi przed Między-narodowym Trybunałem Wojennym a w szczególności celem zobrazowania strat duchowieństwa w b. Gen. Gubernii w związku z akcją władz okupacyjnych, zostałem wydelegowany przez Ks. Metropolitę Sapiehę do złożenia zeznań. Od kwietnia 1944 roku jestem członkiem kapituły Metropolitalnej w Krakowie. Poprzednio od 8 września 1949 roku byłem rektorem Seminarjum Duchownego w Krakowie do końca roku szkolnego 1933, 1944, w którym to czasie Seminarjum zostało czasowo oficjalnie zlikwidowane, wobec zarządzeń władz okupacyjnych niemieckich, które zabroniły przyjmowania nowych kandydatów do Seminarjum.

47d

Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów

IPN GK 196/301
NTN 301; 55

Kurja Metropolitalna w czasie okupacji prowadziła dokładną listę strat duchowieństwa świeckiego diecezji krakowskiej Przedkładam dwie listy, jedną obejmującą 53 nazwisk tych księży z diecezji krakowskiej, którzy zostali aresztowani przez władze okupacyjne niemieckie i więzieni w obozach koncentracyjnych lub w zwyczajnych więzieniach, w latach 1939-1945, i którzy po dłuższym lub krótszym pobycie zostali następnie zwolnieni względnie doczekali się wyzwobodzenia na skutek klęski Niemiec, tudzież drugą listę obejmującą 31 nazwisk tych księży świeckich diecezji krakowskiej, którzy zmarli w niemieckich obozach koncentracyjnych i więzieniach w latach 1939-1945. .....

Zaznaczam, że wszyscy księża, których nazwiska wymienione są w jednej i drugiej liście, zostali aresztowani przez okupacyjne władze niemieckie pod zarzutem działalności polityczno-narodowej lub religijnej. .....

W pierwszym okresie okupacji mniej więcej do końca roku 1941, Ks. Metropolita interwenjował stale w każdym wypadku aresztowania księdza z diecezji krakowskiej, pisemnie lub przez wydelegowanego kapłana. Interwencje te były skierowane do Gestapo. Interwencje te nie miały skutku, gdyż Gestapo we wszystkich wypadkach odpowiadało, że dany ksiądz aresztowany został pod zarzutem natury politycznej a zatem za działalność, która nie należy do sfery władzy duchownej. Wobec bezskuteczności tych interwencji, Ks. Metropolita zaniechał ich mniej więcej od końca 1941 roku. Zaznaczam, że oprócz Ks. Metropolity interwenjował też na prośbę Ks. Metropolity w sprawach aresztowań księży ś.p. Juljusz Twardowski b. minister dla Galicji w okresie przed rokiem 1914. .. ..

Przedłożony przezemnie listy obejmują jedynie nazwiska aresztowanych księży świeckich z diecezji krakowskiej, natomiast nie obejmują nazwisk aresztowanych zakonników i zakonnic, ani nie

47d

Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów

IPN GK 196/301
NTN 301; 55

22

obejmują księgy z innych diecezji. Celem ustalenia strat z obszaru całej byłej gen. gubernii należy się zwrócić do Kurii biskupich w następujących miastach: w Tarnowie, Przemyślu, Kielcach, w Sandomierzu, w Lublinie, w Siedlcach, w Warszawie, Częstochowie i Łomży. Jeśli zaś chodzi o straty śród zakonników i zakonnic z obszaru całej b. gen. gubernii to należy się zwrócić do przełożonych prowincjalnych odpowiednich zgromadzeń zakonnych. Zaznaczam, że największe straty poniosło duchowieństwo polskie na terenach województw zachodnich i północnych, przyłączonych do trzeciej Rzeszy. .....

Na tym protokóż zakończono i po odczytaniu podpisano, załączając do akt przedłożono przez świadka dwie listy, z których jedna obejmuje 53 nazwisk a druga 32.

Sędzia Grodzki

/-/ Dr. Roman Kiełkowski

Świadek:

/-/ Ks. Dr. Jan Piwowarczyk

Zgodne z oryginałem:

Dr. Roman Kiełkowski
Sędzia Grodzki.

Protokółowała:

/-/ Jadwiga Wojciechowska

Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów